

Οι εφημερίδες κάθε τόσο γράφουν και τα αλλά μέσα μαζικής ενημέρωσης ομιλούν για την περιουσία της Εκκλησίας. Όλοι παρουσιάζουν πως υπάρχει τάχα κάποια τεράστια περιουσία, που πρέπει να οπωσδήποτε να μοιραστεί στους ακτήμονες.

Κι'όλοι πιστεύουν πως πραγματικά υπάρχει αυτή η περιουσία στα χέρια κάποιων λίγων και περιμένουν και απορούν πως δεν έγινε ακόμα η μοιρασιά. Άλλοι πιστεύουν πως υπάρχουν απέραντες αγροτικές εκτάσεις κι'άλλοι πολλά δισεκατομμύρια, που όταν όλα αυτά μοιρασθούν, θα λυθούν πολλά προβλήματα του λαού.

Όλα αυτά , όταν λέγονται και με τον τρόπο που λέγονται, δημιουργούν εντυπώσεις σε βάρος της Εκκλησίας και του ιερού κλήρου για τις οποίες είναι φυσικό οι αληθινοί χριστιανοί να λυπούνται. Γιατί κάθε τίμιος άνθρωπος θα ήθελε τελοσπαντων να μάθει ποια και πόση είναι αυτή η περιουσία και ποιοι ακτήμονες περιμένουν να την πάρουν για να ζήσουν. Κανένας δεν το θέλει να υπάρχει μια περιουσία στα χέρια κάποιων λίγων κι από το άλλο μέρος να είναι πολλοί , που δεν έχουν λίγα στρέμματα για να σπείρουν και να βγάλουν το ψωμί των παιδιών τους.

Αλλά και κάτι άλλο ακόμα. Όλοι θα έπρεπε να μάθουν πόσες φορές από το 1834 μέχρι σήμερα, μέσα σε εκατοπεντηντα χρόνια, μοιράστηκε η εκκλησιαστική περιουσία, πόσα μοναστήρια διαλύθηκαν και ρήμαξαν, γιατί έτσι έκριναν οι διοργανωτές του Κράτους, πόσα χωράφια καταπατήθηκαν και χάθηκαν, πόσα φορτώματα από ιερά σκεύη εκκλησιών πετάχτηκαν στα υπόγεια των δημοσίων υπηρεσιών, πόσοι και ποιοι πήραν τα κτήματα, αν ήσαν γεωργοί κι άνθρωποι της γης κι αν ήσαν ακτήμονες. Όλ' αυτά, για τα οποία υπάρχουν ακριβή και πλήρη στοιχεία, μια και γίνεται λόγος για εκκλησιαστική περιουσία, καλά θα ήταν να μπορούσαμε να τα μάθωμε όλοι.

Και καλά θα ήταν ακόμα να ξερωμε ποια και πόση είναι αυτή η περιουσία, για την οποία γίνεται τόσος λόγος και τελοσπαντων σε ποιων τα χέρια είναι και ποιοι την τρώνε αυτή την

περιουσία. Όσοι θέλουν να δυσφημούν την εκκλησία λένε αόριστα πως αυτή η περιουσία είναι τεράστια και ανυπολόγιστη, Κι όσοι θέλουν να φθείρουν το κύρος των ιερών ποιμένων της εκκλησίας λένε πως όλη αυτή την τάχα τόσο μεγάλη περιουσία την διαχειρίζονται ανεξέλεγκτα και τη νέμονται οι Επίσκοποι. Τέτοια μόνο όποιος δεν φοβάται το θεό και δεν ντρέπεται τους ανθρώπους μπορεί να λέγει και να γράφει.

Αλλά ας τελειώνει μια ώρα αρχίτερα αυτή η ιστορία. Το 1952 έγινε μια σύμβαση μεταξύ Ελληνικού Κράτους και της Εκκλησίας, πήρε όσα πήρε το Κράτος κι έμειναν όσα έμειναν στην Εκκλησία και κατοχυρώθηκαν με Νόμο πως αυτά είναι πια της Εκκλησίας. Έγινε δηλαδή δεκτό πως η Εκκλησία, χωρίς να είναι οικονομικός οργανισμός, χρειάζεται και δικαιούται να έχει κάποια υλική περιουσία, για να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ανθρώπων που την υπηρετούν και να εκπληρώσει το εγκόσμιο έργο της. Ύστερα από 35 χρόνια τώρα πάλι ομιλούμε για εκκλησιαστική περιουσία που πρέπει να μοιρασθεί.

Να μοιρασθεί λοιπόν το ταχύτερο και να την πάρουν όποιοι έχουν ανάγκη και πρέπει να την πάρουν , γιατί δεν συμφέρει να «μωμήται η πίστις» και να συκοφαντείται και υβρίζεται η Εκκλησία του Έθνους. Αν δεν την καταλαβαίνουμε για τίποτε άλλο την Εκκλησία και δεν την πιστεύουμε ως μυστήριο σωτηρίας, όσοι φωνάζουμε για το λαό ας τη λογαριάζουμε λοιπόν ως Εκκλησία του Έθνους. Χωρίς την Ορθόδοξη Εκκλησία δεν θα καλοπεράσει το Ελληνικό Κράτος κι ο ελληνικός λαός θα χαθεί, ως λαός ανάξιος της εθνικής και κοινωνικής ελευθερίας, καθώς το φώναζε ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός. «Εάν χάσωμεν την ορθοδοξίαν μας,θα χάσωμεν και την ελευθερίαν μας»

Το τι την χρειάζεται η Εκκλησία την περιουσία και σε τι γενικότερους κοινωνικούς και εθνικούς σκοπούς υπηρέτησεν η Εκκλησία με την περιουσία της, αυτά είναι άλλος λόγος. Τώρα όμως ένα πρέπει το γρηγορότερο να γίνει, να μετρήσει το Κράτος την εκκλησιαστική περιουσία που μένει ακόμα και να την μοιράσει δίκαια σε εκείνους που πρέπει. Αυτό βέβαια, εφόσον δεν μπορεί να γίνει κάτι πιο σωστό και καλύτερο και εφόσον και το Κράτος πιστεύει η αναγκάζεται να δεχθεί ότι πραγματικά με τα λειψάνα της εκκλησιαστικής περιουσίας θα λυθούν τα οικονομικά προβλήματα του λαού.

Στα τελευταία, περιουσία της Εκκλησίας είναι οι Χριστιανοί, και η Εκκλησία δεν θέλει τα χωράφια, που όσα μπόρεσε φύλαξε για να υπάρχουν τώρα, αλλά τους χριστιανούς. Αυτό γράφει ο Απόστολος προς τους Κορινθίους το ξέρει καλά η Εκκλησία και δεν το ξεχνάει «ου γαρ ζήτω τα υμών, αλλ' υμάς»

Ότι έχει η Ορθόδοξη Εκκλησία μέσα στο Ελληνικό Κράτος δεν το άρπαξε και δεν το καταπάτησε. Της το εμπιστεύθηκαν οι πιστοί, ακόμα δε και οι Τούρκοι, όταν έφυγαν. Αν ακόμα κάτι μένει κι είναι ανάγκη να το πάρουν, ας το πάρουν λοιπόν εκείνοι που πρέπει, οι φτωχοί και οι ακτήμονες χριστιανοί, στους οποίους ανήκει. Το ελληνικό Κράτος αν θα το κρίνει δίκαιο και θα το αποφασίσει, όταν θα εκτελέσει αυτή τη διανομή, αφού δεν μπορεί να την κάνει η ίδια η Εκκλησία, έχει χρέος ενώπιον του λαού να την κάμει δίκαια και σωστά. Κι'έχει χρέος αντί για όσα πήρε, αλλά και συμφέρον, για όσα πάντα του χρειάζονται να παίρνει, να προσέξει και να συνδράμει στις εγκόσμιες ανάγκες της την Εκκλησία του Έθνους. Τίποτε δεν μας πείθει ότι όλοι όσοι φωνάζουν για το λαό ενδιαφέρονται πάντα για το λαό ή ότι δεν προβάλλουν το δήθεν ενδιαφέρον τους «ως επικάλυμμα της κακίας των» . Όταν χιλιάδες άνθρωποι για διάφορες αιτίες παράτησαν τα χωράφια τους και τα σπίτια τους και ρήμαξαν ή τα πούλησαν κι έφυγαν στις μεγάλες πόλεις, για ποιους λοιπόν ακτήμονες φωνάζουμε, που θα πάρουν τα μοναστηριακά και θα γυρίσουν για να τα καλλιεργήσουν; Αν υπάρχουν κάπου κάποιιοι ακτήμονες, αυτοί ζουν μέσα στα μοναστηριακά και θεωρούν το μοναστήρι για σπίτι τους. Δεν κερδίζουν τίποτε αυτοί οι άνθρωποι ούτε το Κράτος ούτε η κοινωνία, όταν τους δηλητηριάζουμε και τους κάνουμε εχθρούς της Εκκλησίας. Αμήν.

ΛΗ'

Το θέμα για την εκκλησιαστική περιουσία. Όλα τα άλλα σαν και να είναι δευτερεύοντα, λίγο τα προσέχουν όλοι και τα παρακολουθούν, για την εκκλησιαστική όμως περιουσία όλος ο λαός έχει γνώμη. Περιορίζει το ενδιαφέρον του στα υλικά, ίσως γιατί μόνο αυτά καταλαβαίνει, αλλά και γιατί τα συνδέει με τους ιερείς και πειράζεται, ότι μέσα σε όλους τους άλλους που τάχα πεινάνε, αυτοί μόνο αμείβονται πλουσιοπάροχα και ζουν ηγεμονικά. Όλοι πιστεύουν πως η εκκλησιαστική περιουσία είναι πολύ μεγάλη, ότι την διαχειρίζονται ανεξέλεγκτα κάποιιοι λίγοι και ότι οπωσδήποτε, για λόγους δικαιοσύνης και ηθικής τάξης, πρέπει να μοιρασθεί στο λαό. Όλ' αυτά είναι συνθήματα και της πολιτικής από κάθε παράταξη, τα οποία ο ελληνικός λαός υιοθετεί και επαναλαμβάνει. Έτσι δημιουργείται μια κατάσταση σε βάρος της Εκκλησίας πολύ δυσάρεστη και πολύ δύσκολη, την φέρνει σε

αντίθεση με τους χριστιανούς, δηλαδή με τους ανθρώπους της και με τον ίδιο τον εαυτό της. Αναγκάζεται να απολογείται σαν κατηγορούμενη και να αντιδικεί προς το Κράτος για πράγματα, που δεν πρέπει και που δεν συμφέρει.

Γι' αυτό είναι στιγμές που οι ποιμένες της Εκκλησίας, βλέποντας τη ζημιά που γίνεται στις συνειδήσεις των πιστών, φθάνουν στο σημείο να πουν καθαρά «Πάρτε τα λοιπόν, να ησυχάσουμε!». Αν είναι να δώσει ομολογία και να κάμει αγώνα, η Εκκλησία δεν θα τον κάμει για τα χωράφια, αλλά για τους ανθρώπους, για το Χριστό και για το Ευαγγέλιο. Μακάρι να είμαστε πάντα έτοιμοι για τέτοιους αγώνες, κι ας έχουν να μας πουν οι αντίπαλοι πως μας νίκησαν και μας πήραν τα χωράφια. Αν τους χρειάζονται, ας τα πάρουν, μόνο να τα πάρουν εκείνοι που πρέπει και να πιάσουν τόπο. Γιατί πολλές φορές τα πήραν και προκοπή δεν έγινε. Οι ακτήμονες, αν υπάρχουν, έμειναν ακτήμονες, και οι διάφορες πολιτικές και στρατιωτικές οργανώσεις έκαναν συνοικισμούς γύρω στην Αθήνα, κι' είναι ζήτημα αν αποζημίωσαν έστω και συμβολικά την Εκκλησία. Αυτά όσοι τα ξέρουν λυπούνται να τα λένε, κι' όσοι δεν τα ξέρουν καλύτερα να μην τα μαθαίνουν.

Την ερχόμενη εβδομάδα θα συνέλθει πάλι η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος. Ποιος θα προσέξει τάχα και θα ενδιαφερθεί να μάθει τι έγινε; Αλλά και τι να γίνει και τι να κάμουν οι Ιεράρχες, όταν εκβιάζονται από το κράτος και την κοινή γνώμη και δεν μπορούν να φωνάξουν και να πουν «Πάρτε τα λοιπόν, να τελειώνουμε!»

Φτάνει κανείς να πεί, είναι τάχα κάποιοι που πιστεύουν πως με τα υπολείμματα της εκκλησιαστικής περιουσίας θα λυθούν τα προβλήματα του λαού ή μήπως όσοι δεν βλέπουν με καλό μάτι την εκκλησία ανακινούν κάθε τόσο το ζήτημα, για να φθείρουν το κύρος της; Μα, αν είν' έτσι, εδώ λοιπόν πρέπει να τους προφτάσουμε κι ας μας πουν κάποιοι άλλοι πως είμαστε αφελείς «Πάρτε τα λοιπόν, να ησυχάσουμε! Κι αν θέλετε, πέστε μας ευχαριστώ που τα φυλάξαμε για να τα βρείτε.»

Λέμε πως τα φυλάξαμε. Και ποια τάχα μπορέσαμε να φυλάξουμε; Εκείνοι, που τα καταπάτησαν και τα' φαγαν, οι ίδιοι και φωνάζουν για εκκλησιαστική περιουσία. Ως έξω από τα μοναστήρια έφτασαν κι έκτισαν τα σπίτια τους κι όργωσαν και φύτεψαν κι έσπειραν και βόσκησαν και ξυλευτήκαν και φωνάζουν ακόμα για μοιρασιά. Αξίζει να προσέξουμε ιδιαίτερα στην τελευταία περίπτωση, τα δάση, είναι δεσμευμένα από το Κράτος, και η Εκκλησία πληρώνει πολλά εκατομμύρια για να τα φυλάξει, χωρίς να μπορεί να τα εκμεταλλευτεί.

Αλλά είναι περίεργη η αντίληψη που έχουν οι άνθρωποι για δικαιοσύνη και για ισότητα. Όλοι θέλουν και πρέπει να έχουν. Αλλά μόνο η Εκκλησία και οι άνθρωποι της Εκκλησίας δεν έχουν τέτοιο δικαίωμα. Αν κάποιος από αυτούς δεν θέλουν να έχουν, αυτό δεν θα πει πως όλοι δεν πρέπει να έχουν. Το πρέπει είναι η δικαιοσύνη, το θέλω η δεν θέλω είναι κάτι άλλο, διαφορετικό κι έξω από τη δικαιοσύνη. Αλλά οι περισσότεροι και σχεδόν όλοι που φωνάζουν για δικαιοσύνη και για ισότητα, δεν γνοιάζονται για τέτοια πράγματα, αν δηλαδή είναι δίκαιο να έχει και η Εκκλησία, εκείνο που θέλουν και δεν το λένε ξεκάθαρα είναι να λείψει η Εκκλησία. Γι' αυτό και δυσκολεύουν και πιέζουν τα πράγματα όσο μπορούν περισσότερο, με την μάταιη ελπίδα πως θα κουραστεί και θα αποκάμει η Εκκλησία. Οι άνθρωποι βέβαια μπορεί να κουράζονται και να αποκάμνουν και να γονατίζουν και να προδίδουν την πίστη τους, μα ο Θεός δεν ηττάται. Και η Εκκλησία δεν είναι ανθρώπινη οργάνωση και κατασκευή, αλλά ο Θεός, που μένει ανάμεσά μας και περιπατάει μαζί μας « ενοικήσω εν αυτοίς και εμπεριπατήσω και έσομαι αυτών Θεός και αυτοί έσονται μοι λαός»

Όταν λέμε εκκλησιαστική περιουσία, εννοούμε την περιουσία των μοναστηριών και μάλιστα την αγροτική. Αλλά τελευταία, σαν και ν' άρχισε να μη γίνεται διάκριση στη σκέψη και στις ενέργειες πολλών. Έχουμε παραδείγματα μόνο στην επαρχία μας πολλών καταπατήσεων, που έγιναν σε βάρος της περιουσίας των ενοριακών ναών. Και ιδιώτες και Σχολεία και Σύλλογοι και Δήμοι και Κοινότητες καταπάτησαν και κάθε μέρα εκβιάζουν την καταπάτηση ενοριακών κτημάτων. Και μια και δυο φορές η Εκκλησία αναγκάστηκε να προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια για να προασπίσει την ενοριακή στην Κοζάνη περιουσία. Ενώ όμως και οι Κοινότητες και τα Σχολεία διαθέτουν κατάλληλους χώρους, προτιμώνται τα κτήματα και οι αυλόγυροι των Εκκλησιών. Είναι φυσικό, γιατί η κοινοτική και η σχολική περιουσία είναι κατοχυρωμένη με ειδικές διατάξεις, ενώ η Εκκλησία θεωρείται αμπέλι ξέφραγο. Γι' αυτό και οι ενδιαφερόμενοι ότι θέλουν δεν το ζητούν καν από την εκκλησία, αλλά καταλαμβάνουν τον εκκλησιαστικό χώρο αυτοδικαίως και «εν ονόματι», δεν ξέρομε κι' εμείς τίνος, τον οποίο εκπροσωπούν.

Το ίδιο το Κράτος πριν δέκα χρόνια εδέσμευσε όλη την εκκλησιαστική περιουσία και κινδυνεύουν στα χωριά να πέσουν οι ναοί, γιατί όχι μόνο δεν μπορούν να πουλήσουν, αν έχουν κάπου κάποιο ξεροχώραφο, αλλά κι εκείνοι που χρόνια το κατέχουν το θεωρούν πια για δικό τους κι ούτε δέχονται να πληρώσουν κάποιο μίσθωμα στο ναό. Αυτά είναι πού δυσάρεστα και λυπηρά, κι ας κρίνουν όσοι μας ακούνε, αν μπορεί η Εκκλησία να φθείρεται και οι ιερείς να αντιδικούν για την υπεράσπιση της εκκλησιαστικής περιουσίας.

Όλοι ομιλούν για δικαίωμα ιδιοκτησίας κι όλοι σχεδόν πιστεύουν πως μόνο η Εκκλησία δεν έχει τέτοιο δικαίωμα. Και το Κράτος και οι Οργανισμοί και οι Δήμοι και οι Κοινότητες και τα Σχολεία και οι Συνεταιρισμοί και τα Ιδρύματα και τα Σωματεία και οι Σύλλογοι έχουν περιουσία κατοχυρωμένη από το Νόμο, και μόνο η Εκκλησία θεωρείται πως δεν πρέπει να έχει. Είναι γνωστή η πολύ λαϊκή φράση «Τι τα θέλει η Εκκλησία τα χρήματα και τα κτήματα;

Μήπως έχει τα παιδιά να θρέψει η Εκκλησία;». Κι'αν βρέθηκαν κτήματα εκκλησιαστικά, επειδή όμως δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας, τα κτήματα αυτά, κατά ένα τελευταίο εφεύρημα, χαρακτηρίζονται ως διακατεχόμενα από την Εκκλησία. Έτσι έφτασε να μην μπορεί να γίνει τίποτα και να δένονται τα χέρια την Εκκλησίας, γιατί οι δημόσιες υπηρεσίες ματαιώς αναζητούν τίτλους ιδιοκτησίας, από αρχείο σε αρχείο και από γενεά σε γενεά. Όλ' αυτά βέβαι, για να δικαιώνεται και να διαιωνίζει η δέσμευση και για να έλθη φυσικά η δήμευση της εκκλησιαστικής περιουσίας. Ας επαναλάβωμ' εδώ το λόγο της αρχαίας δέησης, «Μνήσθητι, Κύριε της Εκκλησίας σου....» Αμήν

ΕΠΙ ΠΤΕΡΥΓΩΝ ΑΝΕΜΩΝ – ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Λ. ΨΑΡΙΑΝΝΟΥ. ΠΡΩΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ.

(σελ 257-269)